

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

Ellipsis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

tor. Et deformat Milonem in theda sedentem penulatum cum vxore. Item; Clodium cum equo, & cum delectis villa egredientem. Eodem modo pro Roscio de Glaucia: Nonne vobis, hæc, quæ audistis, oculis cernere videmini, iudices? non illum miserum, ignarum casus sui, redeuntem à cœna videtis? non positas insidias, non impetum repentinum? non versatur ante oculos vobis ipse Glaucia? & quæ sequuntur.

Dicaologia.

P. Rutil.
p. 7.

Hoc schema fieri solet, cum æquitatem causæ, quam maximè breui sententia complectitur. Id est huiusmodi, Quod si me reprehendis, cum homo adolescens lapsus sim: vehementer erras, qui quid natura valeat, ignoras: acerbusque, & iniquus es, qui quod æqualiter omnibus putes ignoscendum, vni imputas, & in vno arbitraris vindicandum. Item Lysia, Nam ego huic, iudices, quicquid ad superius tempus attinet, nihil succenseo: nihil enim deliquisse cognoui, sed in hoc nouissimo facto, cum plenum malitiæ perfidia que inuenirem, meritò reprehendere, atque odisse cœpi. Queritis fortasse, quid acciderit causæ: quam obrem eundem, & laudem, & vituperem: quod idem, commutata voluntate non est qui fuerat: neque idem nunc de se audire debet, quod prius consueuerat, cum sine noxa se gerebat. Non arbitratus es igitur, rursus eum reuersurum ad officium, atque amicum tibi futurum? Quo modo: quem sciam tantum facinus in se admisisse, vt in reliquum tempus, neque beneficio locum, neque benevolentia spem relinquere?

Diezeugmenon.

Aquil. p.
22.
Disiunctio.

Sive *disiunctum*. Hæc figura ita ornat, & amplificat orationem: vt diuersis redditionibus verborum membra, quæ vocamus *disiunctio*, ac seperaret, siue duo, siue plura. Hoc modo, Capuam colonis deductis occupabunt, Atellam præsidio communit: Nuceriam, Cumas, multitudinem suorum obtinebunt: cætera oppida præsidij deuincient. Tale est illud: Veniet igitur sub præconem tota Propontis, atque Hellepontus: ad dicetur communis ora Lyciorum, atque Cilicum, Mysia, & Phrygia. Venies Propontis, atque Hellepontus sub præconem, id est, conditioni, legique parebunt. Animaduertere autem potes, nihil in re resse, vt in postremis partibus membra disiun-

De Elocutione

gantur, necessitate verborum, an in primis, an hoc vicissim fiat.

Dilemmaton.

Annuneriatur ab Hermogene inter figuras, sed vt apparet inter argumentationes est referendum, non differt enim à communi dilemmate. H. lib. 4. de inuentionibus.

Distybutio.

Vide Dixeris, ea est, quæ vnumquodque proprio circumscribit verbo. vt, apud Ambrosium Hexam. lib. 3. c. 15. de aqua. Inter arenas flaua, inter cautes spurca, inter nemora viridantior, inter florulentia discolor, inter lilia fulgentior, inter rosata rutilantior, in gramine liquidior, in palude turbidior, in fonte perspicua, in mari obscura. & Lucius Firmicus libro de errore profanarum religionum, de Ioue. In cygno fallit, in Tauro rapit, ludit in Satyro. Sic Minutius Felix.

Pluuias fluere, flare ventos, grandines increpare, nimbis collidentibus tonitrua mugire.

Ecbasis.

Digressio. Excursio à proposito.

Ellipsis.

Id est *detractio*, contraria Pleonaimo. Ornatur oratio, cum verbum aliquod detrahimus à sua significatione, hoc modo, & illi quidem, qui à se contumeliam morte inimici repulit, ignosco. Videntur autem mihi, iudices, qui sententias pro illo tulerunt; nam multos fuisse audio. Hic apparet tum illud deesse, videntur autem mihi, & indices idem sensisse, vel ignouisse: sed quia intelligebatur, ideo detractum est, vt ipsa celeritate commotior esset enunciatio.

Emphasis.

Altiorum præbens intellectum, quam quem verba per se ipsa declarant.

Enagonion.

Figura, qua contrariorum sensum inductione, pugnae quoddam simulachrum exhibet. Definitur à Scholiaste Aristidis apud Photium, in Aristidis Panathenæico σχήμα δὸν ἔχει ἀγῶνα τῆ ἰσῶς γωνίῃ τῶν ἐναντίων. Aristidis est species Antithesis, vt iustus fortior, fortibus iustior. Eadem *ἰσῶς γωνίῃ* ibidem appellatur.

Enargia.

Est figura, qua formam rerum, & imaginem ita oratione substituimus, vt lectoris oculis

His praesentiaque subijciamus. Eadem Hypotyposis, Diatyposis, Characterismus, Descriptio.

Euthymema.

Fit, cum per iodus orationis ex contrarijs sententijs astringitur. Apud Lucilium, [Si me nescire, hoc nescis, quod querere dico, Quare diuinas quicquam, aut querere debes.] ipse. Et si scis q. b. e. scire hoc. Cicero in diuinatione, tamen hic operam tuam polliceberis, qui te neque velle sua causa, nec si velis, posse arbitratur.

Epagoge.

Fit haec ex rerum similitum collatione, vel argumentorum, salua tamen similitudine rerum. vt Viug.

Imprecium assris veluti qui sentibus anguem

Pressit humi nitens.

Et Cic pro Rosc. comparat occupationes Iouis opt. maximi, Sylla rebus gestis propius. Argumentorum autem, vt Lucretius, [Na si tu fluctus, vndasque e gurgite salfo Tollere decreueris, ventum prius Hymatium ru, Ventum, inquam, tollas.] &c.

Epanalepsis.

Est, cum idem verbum in eadem sententia & primum est, & extremum, vt, [Caesaris, & famam, & nomen tot ferre per annos, Tithoni prima quor abest ab origine Caesar. Et, Antei nouis rubeant quam prata coloribus, ante. Et, Vnum illud tibi nate dea, proque omnibus vnum. Et, Ipsam obrestemur, veniamque oremus ab ipso.] Latine dicitur inclusio.

Epanalepsis.

Hoc schema fieri solet, cum id, quod dictum semel est, quo grauius fit, iteratur. Id interdum fit vno verbo: interdum pluri verborum conjunctione. Verbum sic iteratur. Pythia, Quid contra tot res, tamque euidentis dicere potes Demosthenes? cognitum enim est te rempublicam venalem habuisse, cognitum est. Item, Hegefia. Sed instigabat multitudinis animum ad bellum, inferendum concitatus iracundia furor. Furor, inquam, non ratio, sine qua nihil vnquam populus ex sententia gessit. Sed pluri verborum iteratio est huiusmodi. At ego in his arumnis amicis sum spoliatus omnibus, iudices qui non, quod me odissent, sed quod inimicorum factionem pertinuissent, me in malis deseruerunt.

Epanalepsis, repetitio. Haec figura tantum a Palilogia distat, quod in illa quidem vna pars Aquil. p. orationis bis repetitur, tum coniunctim, tum 20. interposito vno, aut altero verbo, quo vehementior elocutio videtur fieri: at in hac eplurium verborum continuatione repetita, idem queritur: vt, si dicas, Partic. suae quisquam, o dii immortales exitium est machinatus? Hec non potest: iam non potest, inquam, libera haec ciuitas esse.

Epanalepsis, repetitio sententiae propter aliam necessariam causam, non vt fit in figuris elocutionis, sed apud Lucilium: vel consilio vestrum, quod dictis olim eclicole adfuissemus priore concilio. Cic pro Rabirio, Libenter, si esset integrum, profiterer idem, Saturninum. C. Rabirij manu interfectum, nihil me iste clamor commouet, vsque huc libenter, inquam, profiterer.

Epanalepsis, est eorumdem verborum simul positum, eiusdemque sententiae, post multa interiecta, cum aliqua periodi conclusione facta repetitio, vt;

Huc pater o Lenae, tuis hic omnia plena. Muneribus, tibi pampineo grauidus autumnano

Flori agor. Spumas plenis vindemia labris:

Huc pater o Lenae veni!

Et, Pastorum musam Damonis, & Alphestici;

Immemor herbarum, quos est mirata iuuenca

Cartantes, quorum suspensa carmine lycaei:

Damonis Musam dicemus, & Alphestici boi.

Latine haec figura dicitur resumptio, vel repetitio.

Epanaphora.

Est, cum ab eodem verbo plures inchoatae sententiae incipiunt, vt,

Hic gelidi fontes: hic mollia prata Lycori, Hic nemus, hic ipso tecum consumere a-

Et, Num fletu ingemuit nostro? num lumina flexit?

Num lachrymas vultus dediti aut miseratus manserit?

Et, bellum o terra hospita portas, Bello armanur equi, bellum hac armenta mi-

nantur.

τραπ. ἀπὸ τῆ αὐτῆ κόμματος: δύο ἢ πλείονα κῶλα ἀρχῆται. Alexander. Rhetor. Jul. Ruf. p. 31. Anaphora: seu repetitio. Et Epibole. Aquil. p. 20.

Et, Ver